

процесуального потенціалу кожного учасника, досягненню кінцевого результату – з'ясування обставин справи, виявлення причин і умов проступку, притягнення винних осіб до відповідальності. Приклади можна продовжувати і надалі. Аналогічною є ситуація із фіксацією засад процесуальної участі в адміністративно-деліктному провадженні захисника, різних форм надання правової допомоги, у тому числі і безкоштовної.

Як була фрагментарною регламентація нормативних засад оскарження (опротестування) постанов в адміністративно-деліктному провадженні в КпАП України, таким же залишаються і підхід у перспективній нормотворчій діяльності щодо врегулювання відносин у відповідній сфері, що негативно впливає на весь результат такої діяльності, що обумовлено, певним чином, відсутністю орієнтації нормотворця, перш за все, на практичне досягнення позитивного результату. Таким повинен бути не сам факт розробки і прийняття нового кодифікованого адміністративно-деліктного акта, перш за все, його процесуальної частини, а на забезпечення ефективного застосування цього кодифікованого акта, максимальну реалізацію процесуального потенціалу всіх суб'єктів адміністративно-деліктного провадження, створення спектра важелів ефективного впливу на провадження задля забезпечення досягнення його завдань.

Доцільним вбачається певне переорієнтування як наукових досягнень, так і перспективної адміністративно-деліктної кодифікованої нормотворчості, саме в процесуальній частині, у напрямку перш за все, інтегрального підходу до розуміння процесуальної складової адміністративно-деліктного права, що і забезпечить створення надійного наукового базису для подальшої практично орієнтованої нормотворчої діяльності у відповідній сфері, одночасно забезпечуючи її ефективне практичне застосування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тімуш І.С. Інтегральний погляд на право: монографія / Ірина Сергіївна Тімуш. – К.: Атіка, 2009. – 284 с.

УДК 342.344.42 (081)

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ДЕРЖАВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДОМСТВ І ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ МОНІТОРИНГУ В АПК УКРАЇНИ

Крутов В.В., д.ю.н., професор

Українська спілка промисловців і підприємців

Курило В.І., д.ю.н., професор,

Большаков В.Н., к.ю.н., доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

У статті обґрунтовується необхідність використання досвіду державних інформаційних і правоохоронних органів зарубіжних держав у правовому регулюванні моніторингу в АПК України.

Автори обґрунтовують тезу про те, що досвід державних інформаційних відомств і правоохоронних органів зарубіжних країн в інформаційній діяльності виступають дієвим інструментом правового регулювання моніторингу, зокрема, в агропромисловому комплексі України.

Ключові слова: моніторинг, інформаційна діяльність, розвідувальна діяльність, спеціальні інформаційні служби, державна інформаційна політика, стратегічні прогнози, інформаційні мережі, виникнення інформації, бенчмаркінг, довідково-інформаційні фонди, судова експертиза.

*Крутов В.В., Курило В.І., Большаков В.Н. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОПЫТА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ВЕДОМСТВ И ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ ИНОСТРАННЫХ ГОСУДАРСТВ В ПРАВОВОМ РЕГУЛИРОВАНИИ МОНИТОРИНГА В АПК УКРАИНЫ /

*Украинский союз промышленников и предпринимателей, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, Украина

В статье обосновывается необходимость использования опыта государственных информационных и правоохранительных органов зарубежных государств в правовом регулировании мониторинга в АПК Украины.

Авторы обосновывают тезис о том, что опыт государственных информационных и правоохранительных органов зарубежных государств в информационной деятельности выступают действенным инструментом правового регулирования мониторинга, в частности, в агропромышленном комплексе Украины.

Ключевые слова: мониторинг, информационная деятельность, разведывательная деятельность, специальные информационные службы, государственная информационная политика, стратегические прогнозы, информационные сети, возникновение информации, бенчмаркинг, справочно-информационные фонды, судебная экспертиза.

*Krutov V.V., Kurilo V.I., Bolshakov V.N. USE OF EXPERIENCE OF STATE INFORMATIVE DEPARTMENTS AND LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES OF THE FOREIGN STATES IN LEGAL ADJUSTING OF MONITORING IN AGRARIAN AND INDUSTRY COMPLEX OF UKRAINE / *Ukrainian union of industrialists and enterprisers, National university of biological resources and environmental management of Ukraine, Ukraine

In the article obosnovyvetsya necessity of the use of experience of state informacionnikh and law enforcement authorities of zarubezhnikh powers at legal adjusting of monitoring in APK of Ukraine.

Authors ground a thesis about tsm, that experiance of state informacionnikh and law enforcement authorities of zarubezhnikh powers in informative deyal'nosti come forward the effective instrument of the legal reguluyvanniya monitoring, in particular, in the agroindustrial complex of Ukraine.

Key words: monitoring, information activity, scouting activity of special information service of governmental informational policy, strategic of informational network, creation of information, benchmarking, informational stock, legal expertise.

Сьогодні поняття моніторинг широко використовується в різних галузях народного господарства. Наукові джерела по-різному його тлумачать. Можна навести декілька варіантів:

Моніторинг (англ. *Monitoring*) – це постійний контроль за будь-яким процесом з метою виявити, чи відповідає він бажаному результату або початковим прогнозам, а також спостереження за докільям, оцінка і прогноз його стану у зв'язку з господарською діяльністю людини [1, 652].

Моніторинг (англ. *Monitoring*) – це збір інформації, відомостей в засобах масової комунікації, ведення радіоперехоплення, спостереження, оцінка і прогнозування стану оточуючого середовища у зв'язку з господарською діяльністю людини, систематичне співставлення дійсного стану справ фірми або організації з тим, що планується [2, 231].

Так, на сьогоднішньому етапі системним аналізом наукових джерел встановлено, що сільське господарство є єдиною галуззю в Україні, яка продемонструвала впевнене зростання в кризових умовах. При цьому, держава повинна здійснювати доцільну допомогу щодо пошуку ринків збуту сільськогосподарських товарів і досягненню домовленостей із зарубіжними партнерами [3, 30-31].

Згідно з висновками системного аналізу визначень моніторингової (інформаційної) діяльності авторами встановлено, що моніторинг є дієвим інструментом легального збирання інформації щодо ринків збуту сільськогосподарської продукції.

При цьому аналогічні формулювання притаманні будь-якій інформаційній діяльності, у тому числі і розвідувальній. (посилання) При цьому, як відомо, моніторинг існує близько 50 років, а розвідувальна діяльність – більше двох тисяч років.

Викладене дає підстави стверджувати про доцільність використання досвіду розвідувальних (інформаційних) служб розвинених країн при проведенні моніторингу.

Останнім часом відбувається досить інтенсивне залучення фахівців інформаційної галузі в галузь моніторингу, до того ж з'явилася тенденція до перенесення методів роботи спеціальних інформаційних служб у сферу підприємницької інформаційної діяльності. Як приклад, близько 10 років тому створене «Говариство професіоналів конкурентної розвідки» («Society of Competitive Intelligence Professionals» – SCIP), яке нараховує нині майже шість тисяч членів, а його відділення є у багатьох країнах світу.

Зазначене знаходить підтвердження в концепції державної інформаційної політики, викладеної відомим правознавцем Кормичем Б.А.: «Основними напрямками державної інформаційної політики визначаються:

1. Забезпечення конституційних прав і свобод громадян в інформаційній сфері.
2. Якісне інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.
3. Створення необхідної нормативно-правової бази побудови інформаційного суспільства.
4. Перетворення виробництва інформаційної продукції та послуг на потужний чинник економічного і духовного зростання України [4, 250].

Перші «ластівки» підприємницької інформаційної діяльності з'явилися і в Україні, наприклад, філія відомої російської інформаційної компанії «Спеціальна інформаційна служба», створена в 1993 році. Інформаційна ж фірма «СІНС-Україна» була створена у 2001 році.

На сучасному етапі розвитку суспільства не встановлено логічного зв'язку між досвідом державних інформаційних відомств і правоохоронних органів (щодо інформаційної діяльності) та якісним інструментом правового регулювання моніторингу в цілому та в АПК України, зокрема.

Метою статті є обґрунтування тези про необхідність використання досвіду державних інформаційних відомств і правоохоронних органів зарубіжних країн (щодо інформаційної діяльності) у процесі правового регулювання моніторингу в АПК України.

Що стосується інформаційної діяльності, то йдеться переважно про інтуїтивно-інтелектуальне осмислення вторинних джерел інформації, на основі первинної інформації, чи інформації «з перших рук».

Зростання ролі інформаційної діяльності зумовлює прискорення темпів ділового життя, і породжує інформаційне переваження та труднощі з відокремленням повноцінного «інформаційного зерна» від «інформаційного сміття», що, по суті, і є основною задачею моніторингу.

Зростання агресивності конкурентів посилює залежність бізнесу від політичних змін, котрі асоціюються не лише з державними, а й з недержавними фігурантами. А якщо сюди додати ще впливи структур транснаціональної організованої злочинності, тероризму тощо – картина значно ускладнюється.

Не дивно, що зв'язки політичної та економічної розвідок і інформаційної діяльності в АПК стають дедалі більш тісними, прикладом чого є обурливий для європейців факт використання американцями супутникової системи штучного інтелекту «ECHELON» з метою створення переваг власним транснаціональним корпораціям у їх конкуренції з європейськими суперниками.

У свою чергу, на думку експертів із США, особливої гостроти набуває проблема промислового шпигунства, яке поставлене на державну основу. Це необхідно враховувати при проведенні інформаційної діяльності (моніторингу) в АПК України.

Проведений американцями у 2003 році аналіз інформаційної діяльності 173 країн світу дозволив зробити висновок, що вона часто мала на меті збір таємної інформації американських компаній, що була їх інтелектуальною власністю. А уряди ще, як мінімум, 100 країн витрачали значну частку свого ВВП на покриття витрат, пов'язаних з промисловим шпигунством. Особливу увагу американців у цьому плані, привернули головні конкуренти – Німеччина, Японія та Франція, яких уже наздоганяють Росія, Китай та Південна Корея.

У Франції активну роль в організації інформаційної діяльності й співробітництва з приватними інформаційними фірмами відіграють державні спецслужби. Принаймні, французи не роблять з цього особливої таємниці. Один з керівників французької зовнішньої розвідки («Direction Générale de la Sécurité Extérieure» – DGSE) П'єр Маріон свого часу заявляв: «...було б не нормально, якби ми проводили розвідувальні заходи проти США у військовій або політичній сферах, бо тут ми – союзники, але в економічній та технологічній галузях, ми – конкуренти» [5, 17-23].

Лідерами надання інформаційних послуг на американському ринку є, зокрема, три компанії: «Kroll-O'Gara Co.»; «Pricewaterhouse Coopers LLP»; «Investigative Group International Inc».

«Pricewaterhouse Coopers» та «Kroll-O'Gara», у різні часи і з різних причин залучалися до розслідування гучних скандалів, пов'язаних з Україною. Мова йде, зокрема, про звинувачення на адресу НБУ в нецільовому використанні кредитів МВФ.

Вважається, що, на відміну від промислового шпигунства, конкурентна розвідка (інформаційна діяльність), як інструмент дослідження ринку та його поглибленого зондування, є цілковитою, респектабельною й моралістичною процедурою, оскільки їй не властиві методи «агентів 007». До того ж вона здійснюється, винятково, у межах чинного законодавства, зосереджуючись на роботі виключно з відкритими джерелами інформації. Так чи інакше, для бізнес-розвідки дотримання етичних норм і принципів діяльності є обов'язковим хоча б тому, що будь-які скандали можуть обернутися антирекламою, а отже, – втратою довіри споживачів та партнерів, що призведе до значних фінансово-економічних втрат.

Так, у 1996 р. ЦРУ дійшло висновку, що лише 10000 з мільйона досліджених сайтів (один відсоток) виявилися корисними з точки зору отримання інформації розвідувального характеру [6, 25-27].

З мало втішним висновком ЦРУ щодо розвідувальних можливостей Світової інформаційної мережі готова посперечатись техаська агенція «Стретфор» («Stratfor» походить від словосполучення «strategic forecasts» – «стратегічні прогнози»), яка кожне своє повідомлення супроводжує девізом «Це не новини, це – розвідка» («It's not news, it's intelligence») [6, 25-27]. Отже, розглядаючи інформаційні технології, можна зробити висновок про тотожність понять розвідка й інформація. Це підтверджується тим фактом, що інформаційна державна служба (попередник ЦРУ США) мала назву БСІ – Бюро стратегічної інформації.

Так, на початку 1999 р. агенція «Стретфор» була відзначена журналом «Тайм» як одна з кращих Інтернет-агенцій, яка надає корисну для політичних та бізнесових структур інформацію, виключно з відкритих джерел.

В Україні, останнім часом, подібну роботу започаткувало Інтернет-видання «Телекритика».

В Європі організацією конкурентної інформаційної діяльності особливо активно займаються банківські структури, які, традиційно, використовують свої впливи для збору ділової інформації про закордонні компанії, передаючи її діловим партнерам. В основі цієї роботи лежить так званий цикл інформаційного дослідження, у результаті розробки якого первинна інформація перетворюється у вторинну – аналітичні матеріали, придатні для прийняття обґрунтованих рішень.

Важливим ресурсом конкурентної інформаційної діяльності є професійні бази даних, і хоча сьогодні бази даних (довідкових фондів) ще недостатньо використовуються, вони мають величезний потенціал, реалізація якого не пов'язана зі значними фінансовими витратами.

У США ще в 1996 р. було ухвалено «Закон про свободу інформації», який зобов'язав федеральні відомства забезпечувати вільний доступ громадянам до своєї інформації.

Відмову в доступі до інформації можна оскаржити в суді, причому, інформація має бути надана в десятиденний термін, а судові суперечки мають бути розв'язані впродовж 20 днів.

За американською статистикою, більшість запитів надходить від фірм та корпорацій, які хочуть отримати інформацію про своїх конкурентів [6, 25-27; 7, 145-158].

Необхідно відмітити, що при дослідженні сучасного поняття «безпека», у тому числі «інформаційна безпека», встановлено, що на головну роль в управлінні безпекою, у тому числі інформаційною безпекою, виходить інформаційна діяльність та оцінка, на базі здобутої інформації, обстановки, що змінюється у часі. А основною метою інформаційної діяльності є сценарне планування та реалізація найбільш оптимального сценарію з прогнозуванням тенденцій її розвитку [7, 74]. При цьому метод, який використовується в інформаційній діяльності для виконання цього завдання називається моніторингом обстановки [7, 74].

Моніторинг обстановки проводиться шляхом вичленення з потоків інформації відомостей, які стосуються об'єкту та подій, що викликають інтерес, шляхом інформаційного пошуку. Ця інформація класифікується, структурується, та аналізується. Результат моніторингу – якісні

аналітичні оцінки ситуації, які регулярно видаються в управлінський центр для інформаційної підтримки процесу прийняття управлінського рішення [7, 74].

У зв'язку з тим, що структури конкурентної інформаційної діяльності розвинених зарубіжних країн у своїй компетенції мають право на розслідування фінансових афер, як приклад діяльності («Pricewaterhouse Coopers» та «Kroll-O'Gara»), доцільно розглянути методи і засоби, що підвищують ефективність цих розслідувань.

Необхідно зазначити, що згідно з визначенням, запропонованим Р.С. Белкіним, криміналістика – це галузь наукових знань про механізм злочину, виникнення інформації про злочин та його співучасників, про закономірності збирання, дослідження, оцінки та використання доказів та спеціальних засобів і методів розслідування, розкриття та запобігання злочинів, основаних на пізнанні цих закономірностей [8, 5]. Тобто, криміналістика – це наука, у межах якої удосконалюється інформаційна діяльність та її правове регулювання, що представляє собою правову регламентацію проведення слідчих дій та судових експертиз.

У зв'язку з тим, що в криміналістиці існує система знань про отримання інформації в межах процесуального закону, а, як зазначалось раніше, з інформацією пов'язані всі правовідносини, даний досвід (підхід) доцільно використовувати в процесі правового забезпечення моніторингу (інформаційній діяльності) з метою підвищення ефективності його правового регулювання, використовуючи при цьому досвід застосування методик криміналістики в адміністративному праві.

Методики криміналістики можуть ефективно використовуватись при проведенні бенчмаркінгу – методу інформаційної діяльності, суть якого полягає у виявленні ефективних методів і засобів виробництва в інших галузях науки та виробництва і адаптації їх для тієї галузі в інтересах якої працює бенчмаркінг. Наприклад, серед можливих методів можна розглянути використання бесіди з непрямим умислом, який розроблений на основі методики проведення допиту з непрямим умислом в криміналістиці з дотриманням усіх правових норм законодавства. Використання методик та досвіду криміналістики можна розглядати як один з ефективних засобів правового регулювання в моніторингу, завдяки створенню інформаційних правовідносин в галузі інформаційного права, зокрема в галузі отримання інформації.

Слід відмітити, що дослідження психології процесу писання (створення текстів) у Радянському Союзі були відновлені у середині ХХ сторіччя. У подальшому, психодіагностика писання у криміналістиці отримала розвиток і розповсюдження в методиках проведення почеркознавчої експертизи, вивчення особистих якостей особи. Підтвердження залежності між ознаками почерку і особистими характеристиками особи стали основою для розробки методики встановлення статі та віку, національності та професійних навичок, які були розроблені радянськими криміналістами (Кірсанов З.І., Клименко Н.І., П.С. Буланов та ін.) [8, 330]. На сучасному етапі розвитку бізнесу підвищується і значення графологічних досліджень при проведенні моніторингових досліджень в економіці [8, 330-334].

У Європі 85% фірм використовують результати графологічного аналізу при прийнятті на роботу. У ФРН, наприклад, при анкетуванні претендентів, вимагають написання від руки автобіографії (концерн «Сімменс пропонує кваліфікованим робітникам пройти перевірку по почерку). У США популярністю користується «бюро Шейли Курц» з аналізу професійних і особистих якостей людей по почерку, співробітники якого виявляють до 300 якостей особистості, аналізуючи почерк [8, 330-334].

Американський журнал «Рідерс дайджест» наприкінці ХХ сторіччя опублікував інформацію про те, що одна з автомобільних компаній, яка несла значні збитки через розкрадання деталей, передала на графологічну (судово-почеркознавчу) експертизу зразки почерку своїх співробітників, будучи впевненою, що серед них є співучасники крадіжок. Супроводжувальний лист був написаний рукою віце-президента компанії. Графолог дав висновок про причетність віце-президента до злочину. Спостереження, яке було встановлене за ним, підтвердило висновки графолога [8, 330-334].

На наш погляд, для розширення можливостей використання досвіду криміналістики в процесі моніторингу в АПК, необхідно розглянути і поняття судової експертизи. Згідно зі ст.1. Закону «Про судову експертизу», судовою експертизою – це дослідження експертом на основі спеціальних

знань, матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів дізнання, попереднього слідства і суду [9, 46].

При цьому, згідно з інструкцією про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, основними видами судових експертиз є: криміналістична, почеркознавча, по визначенню авторства, трасологічна, судово-балістична, по дослідженню ґрунтів, екологічна тощо [10]. Тобто судова експертиза – це первинне джерело інформації про об'єкт дослідження і, таким чином, вона може використовуватись для створення вторинного джерела інформації при проведенні моніторингових досліджень в АПК.

На жаль, сьогодні, для АПК України не конкретно сформульовані функції маркетингу та моніторингу. Наприклад, аналіз зовнішнього маркетингового середовища (класична моніторингова інформаційна діяльність), що здійснюється для підтримки управлінського рішення віднесена Островським П.І. до управлінської маркетингової діяльності, хоча по суті становить одну з головних задач моніторингу, а аналіз включає в себе збирання, систематизування, обробку і вивчення внутрішньої і зовнішньої інформації [11, 20].

На думку авторів, правове регулювання моніторингу необхідно починати з формулювання його основних складових та визначення його основних функцій.

Для цього, на думку авторів, необхідно використовувати досвід інформаційної діяльності, накопичений у відповідних державних і правоохоронних структурах, а саме, Міністерства закордонних справ, Міністерства економіки, промислової та агрополітики, Центрального статистичного управління, СБУ, МВД, Прокуратура тощо. Досвід інформаційної діяльності цих структур, особливо в правоохоронних – має ефективну правову регламентацію, направлену на отримання достовірної інформації. Так, наприклад, інформація про вчинення злочину, отримана з порушенням закону, судом визнається як недостовірна. Правове регулювання моніторингу з використанням досвіду інформаційних державних структур, по-перше, виключає можливість судових позовів за незаконне отримання інформації, а по-друге, використання досвіду системного аналізу в спеціальних інформаційних урядових службах підвищує достовірність результатів моніторингу в АПК України.

Зазначене доцільно підтвердити наступними висловами відомих людей:

1. «Мистецтво допитувати є одним з результатів наявності тактовності та досвіду». Наполеон Бонапарт [12, 301].
2. «... журналіст – тот же разведчик». Кобаладзе Ю.Г., керівник бюро по зв'язкам з громадськістю і СМІ СВР Росії [12, 226].
3. «Інформаційна робота – це процес, у ході якого руда фактів дробиться, просіюється, очищується і перевтілюється у чисте золото – продукт кінцевої інформації». Вашингтон Плетт, теоретик розвідки США, учасник 1-ї та 2-ї мирових війн, бригадний генерал [12, 330].

Існує думка, що журналісти – це первинні розповсюдженці інформації, і зазвичай описують те, що спостерігали, або те, що їм було повідомлено, часто не маючи часу, досвіду і необхідної кваліфікації для її аналізу, оцінювання і використання. Розвідка ж – це засіб накопичення інформації, що отримується з різних джерел, узагальнення її фахівцями шляхом аналізу з урахуванням потреб споживачів [13, 3-18]. Сучасні тенденції розвитку криміналістичної техніки полягають у все більш широкому використанні сучасних досягнень природничих та технічних наук, у використанні математичних і статистичних методів обробки отриманої інформації, у широкому використанні комп'ютерної техніки, методу газової хроматографії, звукозапису, відеотехніки, спектроскопії тощо [14, 155]. Використання криміналістичної техніки в судовому розгляді адміністративних та кримінальних справ регулюються відповідними нормами КУпАП та КПК України. Тому криміналістична техніка є необхідним інструментом правового регулювання моніторингу і джерелом розвитку техніки отримання інформації в процесі моніторингу (інформаційної діяльності) в межах адміністративного права в АПК України. При цьому досвіду інформаційних відомств правоохоронних органів, у свою чергу, сприяє розвитку криміналістичної техніки. Отже, досвід державних інформаційних відомств і правоохоронних органів зарубіжних країн в інформаційній діяльності виступають

дієвим інструментом правового регулювання моніторингу, зокрема, в агропромисловому комплексі України.

Таким чином, на погляд автора, необхідно відстежувати законні методи отримання інформації (моніторингу, інформаційної діяльності) в країнах, які є об'єктом моніторингу АПК України, тобто проваджувати правове регулювання моніторингової діяльності АПК України, використовуючи досвід державних інформаційних відомств і правоохоронних органів зарубіжних держав у правовому регулюванні моніторингу в АПК України.

У процесі дослідження в даній роботі встановлено:

1. У науково-практичному коментарі Кримінального кодексу України станом на 25.05.1994 р. в диспозиції ст.57 «Шпигунство» є: «Передача або збирання за завданням іноземної розвідки відомостей, що не становлять державної чи військової таємниці, для використання її на шкоду України іноземним громадянином або особою без громадянства – караються..., у коментарі до ст.56 «Державна зрада»: «Шпигунство як форма державної зради полягає в передачі або збиранні з метою передачі іноземній державі, іноземній організації або їх представникам відомостей, які містять державну чи військову таємницю, а також відомостей, які не становлять такої таємниці, але збираються за завданням іноземної розвідки для використання їх на шкоду інтересам України».
2. У науково-практичному коментарі Кримінального кодексу України станом на 05.04.2001 р. в диспозиції ст.114 «Шпигунство» є: «Передача або збирання з метою передачі іноземній державі, іноземній організації або їх представникам відомостей, що становлять державну таємницю...»

Зазначене свідчить, що на сучасному етапі стеження за товаропотоком фірми за допомогою оптичних приладів, що не спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації, є законним і відноситься до моніторингу (інформаційної діяльності).

Таким чином, на погляд авторів, необхідно відстежувати законні методи отримання інформації (моніторингу, інформаційної діяльності) в країнах, які є об'єктом моніторингу АПК України, тобто проваджувати правове регулювання моніторингової діяльності АПК України, використовуючи досвід державних інформаційних відомств і правоохоронних органів зарубіжних держав у правовому регулюванні моніторингу в АПК України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Словник іншомовних слів / [Л.О. Пустовіт, О.І. Скопненко, Г.М. Сюта, Т.В. Цимбалюк]. – К.: «Довіра», 2000 – 1017 с.
2. Комлев Н.Г. Словарь иностранных слов / Н.Г. Комлев. – М.: Эксмо – Пресс, 1999. – 670 с.
3. Бобов Г. Аграриям необходимо сотрудничество с государством внутри страны и его поддержка на внешних рынках / Г. Бобов // Профиль. – 2010. – №3. – С. 30-31.
4. Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи / Б.А. Кормич. – К.: Кондор, 2004. – 382 с.
5. Машловец В. На службе у экономических интересов / В. Машловец // Неизвестная разведка. – 2004. – № 7-8. – С. 17-23.
6. Землянов В.М. Основы сыскного ремесла / В.М. Землянов. – Минск: Харвест, 2004. – 399 с.
7. Энциклопедия деловой разведки и контрразведки/ под ред. Ф.Г. Меркулова и Р.В. Ромачева. – М.: «ОЛИМП», 2006. – 429 с.
8. Белкин Р.С. Криминалистика. Краткая энциклопедия / Р.С. Белкин. – М., 1993. – 111 с.
9. Закон України «Про судову експертизу» // Судово-експертна діяльність. за заг.ред. держ. секретаря М.Ю. України Зайця А.П. – К.: ЮРЕ, 2003.– 905 с.
10. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ МЮ України 08.101998№53/5 від 29.10.2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://leschschn.org/normatsve/n021.php>

11. Островський П.І. Аграрний маркетинг / П.І. Островський. – Одеса: Астро-принт, 2006. – 223 с.
12. Федько В. Философия специальных служб / В. Федько.– К.: Издательский дом «Княгиня Ольга», 2006. – 694 с.
13. Организация и деятельность служб технической разведки. Разведывательное сообщество США // Иностранная печать об экономическом, научно-техническом и военном потенциале государств – участников СНГ и технических средствах его выявления. – 1997. – № 6. – С. 3-18.
14. Юридический энциклопедический словарь / под ред. А.О. Сухарева. – М.: Сов. энцикл., 1984. – 415 с.

УДК 342.22 (477)

ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ РОЛІ У СВІТЛІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ГАЛУЗІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПЕРЕГЛЯДУ ЇЇ ПРЕДМЕТА

Лютіков П.С., к.ю.н., доцент

Запорізький національний університет

У статті аналізується місце та роль юридичних осіб (публічного та приватного права) в системі суб'єктів адміністративного права в контексті сучасних тенденцій розвитку адміністративно-правової науки та модернізації цієї галузі права.

Ключові слова: суб'єкт адміністративного права, юридична особа, юридична особа приватного права, юридична особа публічного права.

Лютіков П.С. ЮРИДИЧЕСКИЕ ЛИЦА КАК СУБЪЕКТЫ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРАВА: ПЕРЕОСМЫСЛЕНИЕ РОЛИ В СВЕТЕ МОДЕРНИЗАЦИИ ОТРАСЛИ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРАВА И ПЕРЕСМОТРА ЕГО ПРЕДМЕТА / Запорожский национальный университет, Украина

В статье анализируется место и роль юридических лиц (публичного и частного права) в системе субъектов административного права в контексте современных тенденций развития административно-правовой науки и модернизации данной отрасли права.

Ключевые слова: субъект административного права, юридическое лицо, юридическое лицо частного права, юридическое лицо публичного права.

Lyutikov P.S. LEGAL ENTITIES AS ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUBJECTS: OVERCOMPREHENSION OF ROLE IN THE LIGHT OF ADMINISTRATIVE LAW FIELD MODERNISATION AND REVISION OF HIS OBJECT / Zaporizhzhya national university, Ukraine

In the article a place and role of legal entities (public and private law) are analysed in the system of administrative and legal subjects in the context of modern progress of administrative and legal science and modernisation of this field of law trends.

Key words: administrative and legal subject, legal entity, legal entity of private law, legal entity of public law.

На сучасному етапі українського державотворення необхідність оновлення адміністративно-правової доктрини зумовлена, як слушно зазначає В.Б. Авер'янов, пошуком адекватних відповідей на певні «виклики часу», що виникли перед адміністративним правом у нових політичних та соціально-економічних умовах розвитку України [1, 155]. Головна мета формування нової адміністративно-правової доктрини полягає в тому, щоб забезпечити її розвиток та становлення у відповідності до європейських стандартів. Оновлене адміністративне право має бути орієнтоване на забезпечення максимально ефективною реалізації прав й інтересів людини та їх ефективний захист, тоді як на сьогоднішній день вітчизняне адміністративне право орієнтоване, перш за все, на задоволення потреб держави [1, 155]. Змінити існуюче становище і провести успішне реформування галузі адміністративного права неможливо без створення нової адміністративно-правової доктрини, головне завдання якої – забезпечити спрямованість цієї галузі на пріоритет реалізації та захисту прав фізичних і юридичних осіб,